

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Milana Karabína a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Petra Paludu v trestnej veci proti obžalovanému **R. O. a spol.**, pre trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák., účinného do 31. decembra 2005 a iné prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 4. februára 2009 v Bratislave sťažnosť obžalovaného J. P. proti uzneseniu Špeciálneho súdu v Pezinku z 15. januára 2009, sp. zn. PK 1 T 14/2007, a rozhodol

t a k t o :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obžalovaného J. P. **s a z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e :

Špeciálny súd v Pezinku uznesením z 15. januára 2009. Podľa § 73 ods. 5, ods. 6, z dôvodu § 71 ods. 2 písm. a/ Trestného poriadku zobral do väzby obžalovaného J. P. s tým, že väzba začala plynúť 14. januára 2009 o 18.30 hod. a vykoná sa v Ústave na výkon väzby v Bratislave.

Na základe článku 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Trestného poriadku per analógiám písomný sľub obžalovaného J. P. súd neprijal.

Obžalovaný J. P. je trestne stíhaný pre vyššie označený trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny a teroristickej skupiny podľa § 185a ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, ako aj pre ďalšie trestné činy, a to pokus trestného činu vraždy podľa § 8 ods. 1, § 219 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, pre dokonaný trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. decembra 2005, pre trestný čin nedovoleného ozbrojovania podľa § 185 ods. 2 písm. a/

Tr. zák. účinného do 1. decembra 2000 a taký istý trestný čin nedovoleného ozbrojovania podľa Trestného zákona účinného do 1. januára 2002, na tom skutkovom základe, že

obžalovaní R. O., R. N., **J. P.**, Ľ. B., P. K., M. M., J. L., J. J., Ľ. V., R. O., R. D., J. B., L. F., M. T., M. B. a R. Č.

v letných mesiacoch roku 2000, minimálne do 23. apríla 2005, R. O. spoločne s R. N., postupne vytvárali a budovali štruktúru zločineckej skupiny pôsobiacej v K. a jeho širšom okolí, s hierarchicky usporiadanou štruktúrou a plánovitým rozdelením úloh s cieľom páchania rôznej trestnej činnosti, ktorej členmi boli **J. P.**, J. L., Ľ. B., P. K., M. M., J. J., Ľ. V., R. O., R. D., J. B., L. F. a R. G., činnými pre túto skupinu boli M. T., M. B. a R. Č., súc uzrovnení, že konali v prospech zločineckej skupiny, pričom táto bola financovaná zo zdrojov trestnej činnosti pozostávajúcej predovšetkým z páchania trestných činov vraždy, vydierania, lúpeže, nedovoleného ozbrojovania, poškodzovania cudzej veci a iných trestných činov násilnej povahy, s cieľom získania finančného zisku a materiálnych výhod,

obžalovaní R. O. a R. N. – ako organizátori zločineckej skupiny a obžalovaný **J. P.** – ako člen zločineckej skupiny

R. O. a R. N. v presne nezistenom čase v K. na ul. Ľ. v mieste bydliska R. O., prikázali **J. P.**, aby usmrtil R. S. a za tým účelom **J. P.** spolu s R. G. 23. novembra 2001 okolo 20.15 h v K. v strede spojnice ulíc na K. a K. oproti vodojemu čakali na R. S. v motorovom vozidle Š. F. bielej farby nezisteného evidenčného čísla, ktorého vodičom bol R. G., následne J. P. v úmysle usmrtiť poškodeného vystrelil jednu dávku zo samopalu vzor 58 smerom na približujúce sa vozidlo poškodeného zn. V., ev. č. K., ktoré viedol R. S., ale tohto nezasiahol, pričom v čase skutku **J. P.** prechovával samopal vzor 58 bez povolenia,

obžalovaný R. O. – ako organizátor zločineckej skupiny a obžalovaný **J. P.** – ako člen zločineckej skupiny

R. O. v novembri 2001 v presne nezistenom čase a na nezistenom mieste v Košiciach vydal príkaz **J. P.** a R. G., aby usmrtili M. A. a za tým účelom **J. P.** spolu s R. G. dňa 11. novembra 2001 v čase okolo 02.00 h pri parkovisku pred barom T. v M., okres K., spoza kríkov, kde čakali na poškodeného, **J. P.** v úmysle usmrtiť ho, opakovane vystrelil

zo samopalu zn. Kalašnikov na M. A., keď tento vyšiel z baru a nastupoval do vozidla zn. V. V., ev. č. K., pričom výstrely ho zasiahli do oblasti brucha, horných a dolných končatín, čím došlo ku vzniku vážnych zranení a následne k vzniku šoku po úraze a krvácaní, ktorý viedol k smrti M. A. toho istého dňa, pričom J. P. v čase skutku prechovával samopal zn. Kalašnikov bez povolenia.

Obžalovaný J. P. bol v predmetnej veci vo väzbe od 30. apríla 2005, spočiatku z dôvodov § 67 ods. 1 písm. b/, ods. 2 Tr. por. účinného do 31. decembra 2005, neskôr dôvody väzby boli u neho rozšírené aj o dôvod podľa § 67 ods. 1 písm. c/ Tr. por. účinného do 31. decembra 2005.

Z väzby bol obžalovaný J. P. prepustený uznesením Špeciálneho súdu v Pezinku z 3. novembra 2008, sp. zn. PK 14/2007, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. novembra 2008, sp. zn. 2 Tošs 31/2008, s poukazom na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 18. septembra 2008, sp. zn. I. ÚS 134/08, v ktorom bolo konštatované, že v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, resp. čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, nemôže byť titulom pre držanie obvineného vo väzbe len skutočnosť, že bolo podaná obžaloba bez toho, aby sa o ďalšom trvaní väzby výslovne rozhodlo konajúcim súdom ešte pred tým, než uplynie lehota, na ktorú bola väzba v prípravnom konaní naposledy predĺžená. Pritom u obžalovaného P. bola naposledy v prípravnom konaní lehota trvania väzby predĺžená do 28. apríla 2007 a obžaloba bola podaná 27. apríla 2007.

Väzba obžalovaného J. P. z vyššie uvedených dôvodov sa teda na základe spomenutých rozhodnutí skončila dňom 27. novembra 2008, kedy nadobudlo právoplatnosť rozhodnutie o jeho prepustení z väzby.

Pri prepustení z väzby obžalovaný J. P. uviedol adresu bydliska, na ktorej sa bude zdržiavať. Už pred prepustením z väzby bol upovedomený o termíne hlavného pojednávania na 4. a 5. decembra 2008, na ktoré sa neustanovil. Vo veci bol určený ďalší termín hlavného pojednávania na Špeciálnom súde v Pezinku v dňoch 16. a 17. decembra 2008, pričom bolo nariadené predvedenie obžalovaného J. P. a hoci obžalovaný už predtým uviedol ďalšiu adresu v K., jeho predvedenie sa nepodarilo zrealizovať, lebo na žiadnej zo známych adries nebol zastihnutý. Preto predseda senátu Špeciálneho súdu v Pezinku, po zmarenom termíne hlavného pojednávania, ktoré

sa malo konať 16. a 17. decembra 2008, po obdržaní písomných správ o dôvodoch nepredvedenia obžalovaného J. P., vydal vo veci podľa § 73 ods. 1 Tr. por. príkaz na zatknutie obžalovaného J. P.. Po zatknutí obžalovaného a jeho vypočutí rozhodol senát Špeciálneho súdu v Pezinku o vzatí obžalovaného J. P. do väzby tak, ako je to vyššie uvedené, z dôvodu § 73 ods. 2 písm. a/ Tr. por. Ide teda o opakovanú väzbu obžalovaného po predchádzajúcom prepustení z väzby v tej istej veci.

Svoje rozhodnutie špeciálny súd odôvodnil s poukazom na skutočnosť, že sa obžalovaný J. P. nezdržiaval na adrese, ktorú uviedol súdu. Jeho pobyt bol hliadkou policajného zboru, ktorá mala realizovať predvedenie, zisťovaný 16. decembra 2008 až na troch známych adresách, okrem dvoch, ktoré uviedol obžalovaný a ktoré boli uvedené v žiadosti o jeho predvedenie, a to na ulici K. č. X. v K. a na ulici L. č. X. v K., aj na adrese matky obžalovaného na ulici H. č. X. v K., ale ani na jednej z nich sa nezdržiaval. Pokus o predvedenie obžalovaného zo známych adries sa zopakoval aj nasledujúceho dňa 17. decembra 2008 taktiež bezúspešne.

Pokiaľ po zatknutí, pri výsluchu, obžalovaný uviedol, že sa zdržiaval na adrese ulica K. č. X. v K., špeciálny súd k tomu podotkol, že obžalovanému nič nebránilo pri zmene adresy okamžite ju oznámiť súdu, ako mu to ukladá ustanovenie § 34 ods. 5 Tr. por., avšak túto povinnosť si nesplnil.

Špeciálny súd konštatoval, že obžalovaný vedome marí vykonávanie nariadených úkonov, čo súd videl v tom, že obžalovaný nevedel uviesť konkrétne dôvody práceneschopnosti, ktoré mu bránili v účasti na hlavných pojednávaniach po prepustení z väzby v spomínaných termínoch a súdu nestačilo vyjadrenie obžalovaného, že mal v minulosti otras mozgu, že ho bolí chrbtica a ide na neho horúčka. Súd zdôraznil, že neprítomnosť obžalovaného J. P. na uvedených hlavných pojednávaniach bola jednou z prekážok úspešného ukončenia prvostupňového súdneho konania.

Ďalej špeciálny súd konštatoval, že na základe doteraz vykonaných dôkazov u obžalovaného J. P. nebolo rozptýlené podozrenie zo spáchania žalovaných trestných činov, pričom obžalovaný je trestne stíhaný pre obzvlášť závažnú trestnú činnosť násilnej povahy páchanú viacerými skutkami po dlhší čas, a to v rámci organizovanej – zločineckej skupiny.

Napokon sa špeciálny súd vo svojom rozhodnutí zaoberal otázkou možnosti nahradenia väzby aj podľa ods. 2 § 71 Tr. por. písomným sľubom, ktorý dal obžalovaný v zmysle § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. Dospel k záveru, že vo všeobecnosti by to bolo možné s poukazom na článok 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článok 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, no v tomto konkrétnom prípade vzhľadom na to, že nedošlo k zmene okolností odôvodňujúcich väzbu a s prihliadnutím na to, že prepustením obžalovaného z väzby na slobodu by mohlo byť zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania, nepovažoval špeciálny súd nahradenie väzby písomným sľubom obžalovaného za dostatočné, a preto sľub neprijal.

Proti tomuto uzneseniu hneď po jeho vyhlásení zahlásil obžalovaný J. P. do zápisnice o výsluchu obžalovaného sťažnosť, ktorú odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu.

V odôvodnení sťažnosti obžalovaný uviedol, že po jeho prepustení z väzby 27. novembra 2008 súd nariadil dva termíny hlavného pojednávania na dni 4. – 5. decembra 2008 a na dni 16. – 17. decembra 2008, na ktoré sa písomne a faxovým podaním ospravedlnil a súčasne požiadal súd o odročenie pojednávania, vzhľadom na to, že ide o jeho záverečnú fázu a pre závažnosť skutkov, ktoré sú mu kladené za vinu, výslovne trvá na osobnom prednesení posledného slova.

Obžalovaný uviedol, že dôvodom jeho ospravedlnenia boli zdravotné komplikácie a problémy, ktoré mu spôsobil skoro 43 mesačný pobyt vo väzbe, ktoré mu nedovoľovali účasť na hlavnom pojednávaní, čo doložil lekárskeym potvrdením o práceneschopnosti.

Namietal, že na hlavné pojednávanie na 16. – 17. decembra 2008 mu súd žiadne predvolanie neposlal, ale rovno pristúpil k jeho predvedeniu, hoci 4. decembra 2008 prostredníctvom svojho obhajcu oznámil adresu na doručovanie písomnosti na ul. L. X. v K., na ktorej sa aj zdržiaval.

Ďalej uvádzal, že počas pobytu vo väzbe ho opustila družka, ktorá predala byt na adrese jeho trvalého pobytu na ulici K. č. X. v K., čím k tejto adrese stratil vzťah a nemohol sa zdržiavať ani na adrese svojej matky na ulici H. č. X. v K., a preto si musel nájsť stálejšie miesto, kde by sa zdržiaval. V žiadnom prípade sa však neskrýval, ani nezatajoval svoj pobyt a nie je pravdou, že by sa nezdržiaval na adrese L. X. v K., avšak jeho hľadanie policajnými orgánmi dňa 16. decembra 2008 nepovažuje

za zmysluplné, lebo v ten deň mohol byť na ceste na pojednávanie na súd v Pezinku, keďže o pojednávaní sa dozvedel od svojho obhajcu, no v skutočnosti bol v ten deň v nemocnici a pre zdravotné problémy a práceneschopnosť sa nemohol na hlavné pojednávanie ustanoviť a svoju neúčast' aj ospravedlnil.

Vydanie príkazu na jeho zatknutie považuje obžalovaný za predčasné, lebo súd nedostatočne prešetril okolnosti týkajúce sa miesta jeho zdržiavania sa. Považuje za nezodpovedajúce skutočnosti, že by sa pred pojednávaním ukryl na neznáme miesto, čo preukazuje fakt, že sa ospravedlnil z neúčasti na hlavom pojednávaní 16. a 17. decembra 2008. O úkonoch súdu vedel od svojho obhajcu, s ktorým komunikoval. Od neho sa dozvedel aj termín hlavného pojednávania určený na 19. až 20. januára 2009, na ktoré nedostal predvolanie zo súdu, ale chcel sa ho zúčastniť a pri výsluchu po zatknutí 15. januára 2009 predložil písomný sľub, v ktorom oznámil, kde sa bude zdržiavať a tvrdil, že sa tam aj zdržiaval.

Z uvedených dôvodov považuje obžalovaný vydanie príkazu na jeho zatknutie a vzatie do väzby za svojvoľné uplatňovanie moci, bez skutkového opodstatnenia, zaujaté voči jeho osobe a nezákonné. Preto navrhol, aby nadriadený súd napadnuté uznesenie zrušil a prepustil ho z väzby na slobodu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že sťažnosť bola podaná včas a oprávnenou osobou a preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia i konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že sťažnosť nie je dôvodná a ako nedôvodnú ju podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.

Už samotná sťažnosť obsahuje v sebe celý rad vzájomne si odporujúcich tvrdení, ktoré nemôžu obstáť popri sebe z pohľadu toho, či si obžalovaný splnil svoju povinnosť vo vzťahu k súdu, a to oznámiť adresu, na ktorej sa bude po prepustení zdržiavať.

Medzi povinnosti obvineného, v zmysle Trestného poriadku, na ktoré poukázal prvostupňový súd, patrí aj oznámiť orgánu činnému v trestnom konaní a súdu adresu, na ktorú sa mu majú doručovať písomnosti, aj tých, ktoré sú určené do vlastných rúk, ako aj spôsob tohto doručovania. Ak túto adresu alebo spôsob doručovania zmení, musí túto skutočnosť bez meškania oznámiť príslušnému orgánu.

Obžalovaný pri prepustení z väzby 27. novembra 2008 udal adresu K. X., K., a pritom v sťažnosti uvádza, že už počas pobytu vo väzbe jeho družka byt na tejto adrese predala. To napokon je zrejmé zo skutočnosti, že uviedol nielen prostredníctvom obhajcu, ale i sám prvostupňovému súdu v podaní, ktorým ospravedlňoval svoju neúčast' na hlavnom pojednávaní 4. decembra 2008, adresu bydliska na ulici L. X. v K.. Tam by mal byť dosiahnuteľný, ale nebolo to tak. Pokiaľ v sťažnosti uvádza, že to bola len adresa na doručovanie, v jeho spomenutom podaní zasielanom súdu 4. decembra 2008, jednoznačne sám obžalovaný uviedol, že toho času býva na uvedenej adrese na ulici L. X. v K.. Zároveň však aj uviedol adresu trvalého bydliska na ulici K. X. v K., hoci v sťažnosti uvádza, že k tejto adrese stratil vzťah, lebo jeho družka byt na tejto adrese predala.

Na žiadnej z týchto adries nebol zastihnuteľný. To vyplýva zo správ, ktoré špeciálny súd obdržal po neúspešnej snahe o predvedenie obžalovaného.

Aj obžalovaný, ktorému neboli pri prepustení z väzby uložené obmedzenia, napr. v zmysle § 82 ods. 1 písm. e/ Tr. por., čo sa týka zákazu vzdáľovať sa z miesta pobytu alebo z obydlija, musí dodržať v tomto smere povinnosti, ktoré vyplývajú z § 34 ods. 5 Tr. por., ale i z § 71 ods. 2 písm. a/ Tr. por., ak sa chce vyhnúť možnému ďalšiemu vzatiu do väzby.

Zo spomenutého ustanovenia § 71 ods. 2 písm. a/ Tr. por. vyplýva, že obvinený, ktorý bol prepustený z väzby, môže byť v tej istej veci vzatý do väzby, okrem iného, **ak sa nezdržiava na adrese, ktorú uviedol orgánom činným v trestnom konaní alebo súdu.** Z toho je zrejmé, že obvinený musí uviesť nielen adresu, kde mu možno zásielky doručovať, ale aj kde sa bude reálne zdržiavať tak, aby bol pre orgány činné v trestnom konaní a pre súd dosiahnuteľný na tie úkony, ktoré sa v jeho trestnej veci nariadia.

Podľa § 120 ods. 2 Tr. por. obvinený môže byť predvedený aj bez predchádzajúceho predvolania, ak je to potrebné na úspešné vykonanie úkonu a príkladmo sú uvedené niektoré okolnosti kedy tak možno urobiť, najmä ak sa skrýva, nemá trvalé bydlisko, ak mu nie je možné doručiť predvolanie na adrese, ktorú uviedol.

Ak zo spôsobu ospravedlnenia sa obžalovaného na hlavné pojednávanie 4. decembra 2008, tesne predtým ako sa malo začať, hoci mal byť práceneschopný, podľa doručenej kópie lekárskeho potvrdenia, už od 1. decembra 2008, usúdil predseda senátu

prvostupňového súdu, že je nedostatočné, lebo predovšetkým nebolo urobené včas a dal obžalovaného predviesť, nemožno mu túto skutočnosť vytýkať. Napokon správy, ktoré obdržal súd od policajných orgánov, ktoré mali obžalovaného predviesť, potvrdzovali skutočnosť, že na žiadnej z adries, ktoré mal súd a policajné orgány k dispozícii, sa obžalovaný nezdržiaval. Tieto správy boli špeciálnemu súdu doručené 23. decembra 2008. Na základe nich bolo potom celkom logické, samozrejme a opodstatnené vydanie príkazu na zatknutie obžalovaného.

Pre Najvyšší súd Slovenskej republiky, rozhodujúci s sťažnosti obžalovaného, boli smerodajné tie skutočnosti, ktoré svedčia o tom, že obžalovaný ešte aj pri výsluchu po zatknutí zavádzal súd údajmi nezodpovedajúcimi skutočnosti.

Ak by bola pravdivá tá okolnosť, ako uvádzal obžalovaný, že chcel uviesť súdu novú adresu, kde sa skutočne mal zdržiavať. Mohol tak urobiť aspoň v podaní zasielanom faxom 16. decembra 2008, označenom ako ospravedlnenie z neúčasti na pojednávaní. V tomto podaní však uviedol, že býva na adrese Ľ. X. v K., no pri výsluchu po zatknutí uviedol, že sa v skutočnosti striedavo zdržiaval aj na ulici K. X. v K. a ako doklad predkladal lekárske potvrdenie (č. l. 12 489), že počas práceneschopnosti je nahlásený od 15. decembra 2008 na ulici K. X. Predtým však poslal faxom kópiu vystaveného potvrdenia o práceneschopnosti, kde bola uvedená len adresa K. X. v K., teda tá, ku ktorej podľa obsahu sťažnosti už nemal žiadny vzťah, lebo byt na tej ulici bol predaný.

Obžalovaný má podľa zákona (§ 34 ods. 5 Tr. por.) **bez meškania** oznámiť súdu zmenu adresy. Ak by aj bolo skutočnosťou, že sa na posledne (pri výsluchu a v sťažnosti) udanej adrese na ulici K. X. v K. zdržiaval, ostáva nemenným faktom, že zmenu adresy bez meškania neoznámil súdu. Mohol tak urobiť už 15. decembra 2008, ale tak neurobil ani na druhý deň, keď sa už malo konať hlavné pojednávanie, aby oznámil, že sa zdržiava na K. ulici č. X. v K.. Tým si nesplnil povinnosť uloženú mu podľa zákona, a to je hlavný dôvod opodstatnenosti rozhodnutia o jeho opätovnom vzatí do väzby. Jeho tvrdenie pri výsluchu, že tak chcel urobiť, je nepostačujúce, lebo až do doby zatknutia 14. januára 2009 tak neurobil.

Napokon ešte k tvrdeniu obžalovaného, že prebral rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na ním udanej adrese na Ľ. X. v K., treba poznamenať, že ani toto tvrdenie celkom nezodpovedá skutočnosti, lebo spomenuté rozhodnutie

(išlo o rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. novembra 2008, ktorým bola zamietnutá sťažnosť prokurátora podaná proti rozhodnutiu Špeciálneho súdu v Pezinku o prepustení obžalovaného J. P. z väzby), bolo doručované prvostupňovým súdom 16. decembra 2008, zásielka však nebola obžalovaným prevzatá na udanej adrese L. X. v K., teda nebol tam zastihnutý, ale bola dňa 18. decembra 2008 uložená na pošte a aj vyzdvihnutá na pošte Košice 10 dňa 27. decembra 2008.

Na záver treba dodať, že sa prvostupňový súd správne vyrovnal s otázkou, či by bolo možné prijať písomný sľub obvineného, ktorým by sa nahradila väzba aj pri jej dôvodoch podľa § 71 ods. 2 Tr. por. vo všeobecnosti to nemožno vylúčiť, vzhľadom na prvostupňovým súdom citované ustanovenia Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a Ústavy Slovenskej republiky. V konkrétnom prípade však musia byť splnené všetky podmienky uvedené pod písmenom b/, § 80 ods. 1 Tr. por., mimo iného i to, že vzhľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaného prípadu možno sľub považovať za dostatočný.

Povaha prejednávaného prípadu a osoba obžalovaného, ktorý bol viackrát súdne trestaný, nedovoľujú urobiť záver, že by sľub obžalovaného sa mohol považovať za dostatočný.

Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky sťažnosť obžalovaného ako nedôvodnú zamietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 4. februára 2009

JUDr. Milan K a r a b í n, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Monika Ivančíková